

PSYCHOLOGIA PŁCIIOWOŚCI

PROGRAM WYKŁADÓW

KATOLICKI UNIWERSYTET LUBELSKI - PODYPLOMOWE MIĘDZYWYDZIAŁOWE STUDIUM RODZINY
UNIWERSYTET IM. ADAMA MICKIEWICZA - POZNAŃ - WYDZIAŁ TEOLOGICZNY
UNIWERSYTET IM. KARD. WYSZYŃSKIEGO - GRUPA W POZNANIU
WOJEWÓDZKI OŚRODEK METODYCZNY W POZNANIU I W GORZOWIE
PAPIESKA AKADEMIA TEOLOGICZNA - KRAKÓW
1996 , 1998, 1999, 2000

1. Zagadnienia wstępne

- 1.1 Konieczność odpowiedzi na cierpienia ludzkie
- 1.2 Teologiczne wyjaśnienie źródła cierpień związanych z płciowością; następstwa grzechu pierworodnego;
- 1.3 Płeć a płciowość (sex - sexuality; sexe - sexualité; Geschlecht - Sexualität);
- 1.4 Płciowość a kultura
- 1.5 Instykt, popęd czy kulturowo uwarunkowane zachowania?

2. Miejsce płci w strukturze osoby ludzkiej i jej działań

- 2.1 Osoba - podmiot płciowości
 - 2.1.1 Człowiek - istotą społeczną
 - 2.1.2 Męskość-kobiecość - *relacyjny* charakter płci
 - 2.1.3 Płciowość rzeczywistością bipolarną
(krytyka ujęcia *komplementarności* płci)
- 2.2 Przekazywanie życia
 - 2.2.1 Biologiczna funkcja przekazywania życia
 - 2.2.2 Rodzicielstwo - ojcostwo – macierzyństwo
- 2.3. Funkcje podmiotowe (znaczenie w życiu poszczególnej osoby)
 - 2.3.1. Mężczyzna - kobieta
 - 2.3.2. Stosunek do swego ciała
 - 2.3.3. Uczucia seksualne
 - 2.3.4. Doznania seksualne
 - 2.3.5. Kształtowanie modelu męskości i kobiecości
- 2.4 Płeć jako tworzywo więzi społecznych
 - 2.4.1 Wiąż między parą osób
 - 2.4.2 Więzy rodzinne
 - 2.4.3 Miłość - analiza psychologiczna
 - 2.4.4 Życie seksualne małżeństwa jako jedna z płaszczyzn tworzenia
jedności i harmonii
 - 2.4.5 Potrzeba więzi a frustracje
- 2.5 Płeć jako tworzywo komunikacji międzyludzkiej
 - 2.5.1 Zachowania płciowe jako gesty (znaki)
- 2.6 Małżeństwo

2.7 Celibat

3. Płciowość i lęki: zagadnienie wychowania i geneza struktur nerwicowych

- 3.1 Lęk psychospołeczny
- 3.2 Lęk związany z cielesnym wyrazem płci
- 3.3 Problem identyfikacji psychoseksualnej i akceptacji własnej płci
- 3.4 Lęk etyczny
- 3.5 Doznanie seksualne i lęk
- 3.6 Stłumienie i jego skutki
 - 3.6.1 Przejawy regresji
 - 3.6.2 Anoreksja; bulimia.
- 3.7 Odległe następstwa u osoby wykorzystanej w młodszym wieku

4. Zadowanie płciowe

- 4.1 Zadowanie płciowe a inne postaci przyjemności
- 4.2 Uzależniający wpływ doznania płciowego
 - 4.2.1 Uzależnienie seksualne (*sex-addiction*)
 - 4.2.2 Pozaseksualne funkcje doznania płciowego
 - 4.2.2.1 *Ucieczka* w zadowanie seksualne
 - 4.2.3 Uwolnienie od napięcia psychoruchowego (element *detumescencyjny*)
 - 4.2.3.1 Charakterystyka napięcia (6 cech)
 - zaburzenia zdolności koncentracji
 - męczliwość
 - zwiększenie agresywności (w następstwie frustracji)
 - pobudzenie psychoruchowe
 - obniżenie nastroju
 - zwiększenie bezwładności w czynnościach układu nerwowego
 - 4.2.4 Zawężenie pola świadomości
 - 4.2.4.1 Charakterystyka konfliktów psychicznych i dynamika ucieczki
 - nie-akceptacja siebie (poczucie małej wartości wg Adlera)
 - konflikty rodzinne (rozwód rodziców itp.)
 - *dotknięcie doświadczeniem śmierci* wg Ney'a czyli emocjonalny *zespół ocalańca* (*Post-Abortion Syndrom* - PASS)
 - brak poczucia sensu życia
 - zespół *nieszczęśliwego dziecka* wg Aardwega
 - 4.2.5 Zadowanie płciowe a autoportret seksualny
 - 4.2.6 Stany depresyjne a zadowanie płciowe
- 4.3 Zadowanie płciowe a frustracja
 - 4.3.1 Wpływ trudności w życiu seksualnym i braku zadowania seksualnego u któregoś z małżonków na wzajemne odniesienia w małżeństwie i rodzinie oraz na atmosferę domu

Survivors

5. Stosunek seksualny: elementy

- 5.1 Trudności w podejmowaniu zbliżenia
 - 5.1.1 Rola minionych doświadczeń
 - 5.1.2 Trudności kobiety - lęk przed *udostępnieniem* ciała
 - 5.1.3 Mężczyzna: Lęk przed *niesprawdzeniem się*
 - 5.1.4 Traumatyzujące działanie modelu własnej płci
- 5.2 Bliskość: charakterystyka (element *kontrektacyjny*)
- 5.3 Więzy emocjonalna: charakterystyka
- 5.4 Doznanie seksualne
- 5.5 Frustracja, jej źródła (rola niespełnionych oczekiwań)
- 5.6 Warunki *prawidłowości* zbliżenia płciowego

6. Rodzące cierpienie zachowania seksualne (nerwice)

- 6.1 Uzależnienie od doznania seksualnego - określenia, następstwa
 - 6.1.1 Samogwałt, antykoncepcja, przerywanie ciąży, praktyki homoseksualne itd.
- 6.2 Więzy rodzinne a zaburzenia w formacji psychoseksualnej
 - 6.2.1 Zakaz kazirodztwa a kształtowanie się zaburzeń w formacji psychoseksualnej
- 6.3 Zaburzenia akceptacji płci
 - 6.3.1 Prosta nieakceptacja
 - 6.3.2 Transwestytyzm
 - 6.3.3 Transseksualizm
- 6.4 Zaburzenia identyfikacji psychoseksualnej
 - 6.4.1 Niepokój o ciało
 - 6.4.2 Model brutalnej męskości (*Machismo*)
 - 6.4.3 Kompleks wydolności
 - 6.4.4 Modyfikacje wrażliwości seksualnej: skłonności homoseksualne, pedofilia, zoofilia, fetyszyzm itd.
 - 6.4.5 Zastępcze formy zachowań seksualnych
- 6.5 Analiza postawy antykoncepcyjnej
 - 6.5.1 Wymuszanie antykoncepcji i bierność seksualna
 - 6.5.2 Antykoncepcja a naturalne planowanie rodziny
- 6.6 Agresja seksualna: źródła i przejawy
 - 6.6.1 Autoagresja
 - 6.6.2 Agresja przeciw partnerowi seksualnemu
 - 6.6.3 Algolagnia i jej postaci
 - 6.6.4 Agresja przeciw dziecku
- 6.7 Pornografia, jej wpływ na życie seksualne
 - 6.7.1 Wzorce czerpane z piśmiennictwa i telewizji; ich wpływ na zachowania seksualne

7. Psychoterapia, czy proces wychowania ?

- 7.1 Metody postępowania, warunki
- 7.2 Psychoterapia racjonalna
- 7.3 *Uczynnienie* procesu samowychowania
- 7.4 Trudności:
 - 7.4.1 *Opór (Widerstand)* psychoanalitików)
 - 7.4.2 *Stereotyp dynamiczny* i droga do wyrośnięcia z wadliwych postaw
- 7.5 Znaczenie oneiroterapii wg Bilikiewicza czy autohipnozy wg Araoza i Blecka

8. Zasady wychowania mężczyzny – kobiety

- 8.1 Funkcje płciowości w procesie wychowawczym
- 8.2 Wartości związane z płciowością jako bodziec rozwojowy
 - 8.2.1. Rodzina
 - 8.2.2. Małżeństwo
 - 8.2.3. Życie człowieka - osoby
 - 8.2.4. Miłość - analiza antropologiczna
 - 8.2.5. Wychowawcze znaczenie kolejności omawianych tematów
- 8.3 Rozmowy z dziećmi; problem uświadomienia seksualnego

9. Wstęp do etyki i do teologii moralnej życia seksualnego

- 9.1 Antropologia i jej znaczenie dla etyki
- 9.2. Znaczenie chrześcijańskiej nauki o grzechu pierworodnym i o odkupieniu
- 9.3. Funkcje płciowości jako podstawa teologicznych systemów etycznych w zakresie życia seksualnego
- 9.4. Wartości związane z płciowością jako podstawa norm etycznych
- 9.5. Czystość jako postawa i czystość w działaniu.
- 9.6. Etyka rodzinna wg dekalogu (rodzinny wymiar dekalogu)